

7
Come è detto, il mio intento è stato di essere inteso solamente da quelli che habbino qualche introduzione nell' arte, e per questo non haveva scritto il nome a niuno de membri particolari di questi cinque ordini, presupponendoli per noti: ma visto poi per esperienza come l' opera piace anco assai a molti Signori mossi dal gusto di potere intendere con pochissima fatica l' intiero dell' arte intorno questi ornamenti, & che solo vi desiderano questi nomi particolari, ho voluto aggiungerveli in quel modo che a Roma vengono volgarmente nominati, e con l' ordine che si potrà vedere, avvertendo solamente che i membri quali sono communi a piu ordini, doppo che saranno notati una volta sola nel primo ordine che occorrerà, non se ne farà piu mentione nelli altri.

Aen de Lesers.

Dooz wat oorsake ick beweeght ben gheworden/ goetgunstige Lesers/ om dit kleene werck te maken/ ende naderhandt ten gemeenen dienste van de Liefhebbers deser Const in't licht te gheven/ dat sal ick u/ tot klaerder openinge van't selve/ kortelijck gaen verhalen.

Dewyl ick soo veel jaren lang in verscheyden Landen gheoeffent hebbe dese konst van Architecture/ so heeft het my altijt behaeght over dese practijcke der ornamenten ofte versierselen na te sien het goetduncken van so veel Schrijvers als ick hebbe konnen bekomen/ ende de selve so wel tegen malkanderen/ als tegen de oude wercken die noch vooz handen zijn/ te vergelijcken/ om alsoo te sien hoe ick daer uyt soude mogen trecken eenen sulcken regel/ waer op ick met sodanighen sekerheyt mochte rusten/ die allen den genen welcke sich op dese konste verstaen/ indien niet in't gheheel/ immers ten meesten deele soude mogen behagen/ ende dat alleenlijck om my selven daer mede te behelpen in myne bejegeningen/ sonder eenich ander oogmerck daer inne gehad te hebben. Om dit te doen/ soo heb ick vele dingen/ waer uyt geen kleene verschillen ontstaen onder de selve Schrijvers/ op dat ick alsoo met meerder vasticheyt ondersteunt mocht wesen/ aen d' een zijd gelet/ ende my selven voorgestelt die oude Ornamenten van de vijf ordens/ die te sien zijn onder de Antiquiteyten van Romem/ ende die alle te samen blytelijck bemerkende/ ende met sozchvuldige maten overwegende/ heb ick bevonden/ dat die ghene die den gemeenen oordeele schijnen de schoonste te wesen/ ende die onsen oogen alderbest gevallen/ oock een sekere overeenstemminge ende proportie ofte gelijkmaticheyt van getallen onder den anderen hebben/ de welcke min verwarret is/ ja dat elck minste ledcken de meerder leden in soo veel deelen als zy hebben/ punctuelijcken afmeet. Waer dooz ick des te dieper inziende hoe grootelijcks dat alle onse sinnen haer vermaken in alsulcken proportie/ ende dat die dingen onaengenaem zijn die daer buyten gaen/ ghelijck de Musiciens in hare konste tastelijck betwysen/ so heb ick sichten ettelijcke jaren herwaerts my bevlucht onder een korten/ lichten/ ende veerdigen regel/ waer mede men sich behelpen mochte/ te brenghen de vijf Ordens (somen se noemt) van d' Architecture/ ende is de maniere die ick daer in gehouden hebbe geweest als volghet. Willende (by exempel) in desen regel stellen de Dorische Orden/ so hebbe ick gemerckt dat die van het Theatrum ofte Schou-tooneel van Marcellus onder alle andere van een pegelijc aldermeest geprezen wert/ ende daerom de selve genomen tot een fondament des reghels van dese Orden/ het welcke bepaelt hebbende de voozmaemste deelen/ indiender aldan noch eenich van de minste ledckens is/ dat so heel nauwe niet geluyftert en heeft na de proportien der ghetallen (het welcke dickmaels gebeurt by de houwers/ oft andere toeballen/ die in dese kleynicheden veel te wege brengen) dat sal ick in mynen regel gheholpen hebben/ sonder in eenighe saecke daer iets aengelegen was/ afgeweken te zijn van de authoriteyt van andere Dorische/ die mede vooz schoon ghehouden worden/ van de welcke ick de andere kleenste deeltjens ontleent hebbe/ so wanneer ick genootsaect ben gheweest die te verbullen/ dese mijne kleene bypheyt altijt vergeselschappende met de authoriteyt der selve. Soo dat ick/ niet als Zeuris uyt de Haeghden van Crotona/ maer (so veel mijn oordeel heeft mede gebrecht) uyt alle de Ordens genomen hebbe dit uytgelesen getal/ het selve geheel en al supberlijck treckende uyt de Oude/ ende niets daer onder menghelende van het myne/ dan alleenlijck de distributie van de proportien/ gefondeert zijnde op enckele getallen/ sonder my selven gebonden te hebben aen de bademen/ boeten/ oft palmen van eenige sekere plaecte/ maer alleen aen een willekeurige mate/ genaemt Modulo, die in sodanige deelen gedeelt is/ als men van Orden tot Orden op zijn behoortijcke plaecte sal mogen sien. Hier dooz hebbe ic dit deel der Architecture/ dat anders swaer is/ so licht gemacckt/ dat alle tamelijcke verstanden/ midts eenige smaect hebbende van de konste/ op een oogenblik/ sonder veel moeyte te hebben met lesen/ al het selve sulden kunnen begryppen/ ende sich bequamelijcken daer mede behelpen. Ende hoe wel het mijn minste gedachte was dese dingen in't licht te geven/ so heeft nochtans het bidden van verscheyden vrienden/